Міністерство освіти і науки України
Національний технічний університет України
“Київський політехнічний інститут”
Факультет інформатики та обчислювальної техніки
Кафедра інформатики та програмної інженерії

ЗВІТ

про виконання лабораторної роботи №1

з дисципліни

“ СИСТЕМНЕ ПРОГРАМНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ”

Прийняв
доцент кафедри ІПІ
Лісовиченко О.І.
“...” ..... 20xx р.

Виконав Студент
2 курсу групи ІП-11
Панченко Сергій

Київ 2023

Комп'ютерний практикум №1

Тема: Створення програм на асемблері
Завдання:

1. Для програми, наведеної вище, створити файл типу .asm. Ця програма не має
засобів виводу даних, тому правильність її виконання треба перевірити за допомогою
td.exe.

2. Скомпілювати програму, включивши потрібні опції для налагоджувача та
створення файлу лістингу типу .lst.
3. Ознайомитись зі структурою файлу .lst. За вказівкою викладача, для певної
команди асемблера розглянути структуру машинної команди і навести її у звіті.
4. Скомпонувати .obj-файл програми. Включити опції для налагодження та створення
.map-файлу.
5. Занести до звіту адреси початку та кінця всіх сегментів з .map-файлу.
6. Завантажити до налагоджувача td.exe одержаний .exe-файл програми.
7. У вікні CPU у полі DUMP знайти початкову адресу сегмента даних та записати
його до звіту. Знайти масиви SOURCE та DEST. Дані у масиві SOURCE подаються у
шістнадцятковій системі.
8. У покроковому режимі за допомогою клавіші F7 виконати програму. Одержані
результати у масиві DEST показати викладачеві.

Текст програми:

```
%include "io64.inc"


bits 64
segment .data ; a.k.a DS - Data Segment
SOURCE: db 10, 20, 30, 40
segment .bss
DEST: resb 4
```

```
segment .text ; a.k.a CS - Code Segment
global CMAIN
CMAIN:
mov rbp, rsp; for correct debugging
xor rax, rax


mov byte [DEST], 0
mov byte [DEST + 1], 0
mov byte [DEST + 2], 0
mov byte [DEST + 3], 0
mov al, byte [SOURCE]
mov byte [DEST + 3], al
mov al, byte [SOURCE + 1]
mov byte [DEST + 2], al
mov al, byte [SOURCE + 2]
mov byte [DEST + 1], al
mov al, byte [SOURCE + 3]
mov byte [DEST], al


mov rax, 60 ; system call for exit
xor rdi, rdi ; exit code 0
syscall
```

Введені та отримані результати
Вміст .lst файлу:

```
     1
 2                                  bits 64
 3                                  segment .data ; a.k.a DS - Data Segment
 4 00000000 0A141E28                    SOURCE: db  10, 20, 30, 40
 5                                  segment .bss
 6 00000000 ????????                    DEST:   resb    4
 7                                  segment .text ; a.k.a CS - Code Segment
 8                                  global _start
 9                                  _start:
10 00000000 4889E5                      mov rbp, rsp; for correct debugging
11
12 00000003 4831C0                      xor rax, rax
13
14 00000006 C60425[00000000]00          mov byte [DEST], 0
15 0000000E C60425[01000000]00          mov byte [DEST + 1], 0
16 00000016 C60425[02000000]00          mov byte [DEST + 2], 0
17 0000001E C60425[03000000]00          mov byte [DEST + 3], 0
18
19 00000026 8A0425[00000000]            mov al, byte [SOURCE]
20 0000002D 880425[03000000]            mov byte [DEST + 3], al
21
22 00000034 8A0425[01000000]            mov al, byte [SOURCE + 1]
23 0000003B 880425[02000000]            mov byte [DEST + 2], al
24
25 00000042 8A0425[02000000]            mov al, byte [SOURCE + 2]
```

```
    26 00000049 880425[01000000]            mov byte [DEST + 1], al
    27
    28 00000050 8A0425[03000000]            mov al, byte [SOURCE + 3]
    29 00000057 880425[00000000]            mov byte [DEST], al
    30
    31 0000005E B83C000000                  mov rax, 60                 ; system
call for exit
    32 00000063 4831FF                      xor rdi, rdi                ; exit
code 0
    33 00000066 0F05                        syscall
```

Вміст .map файлу:

```
Memory Configuration

Name             Origin             Length             Attributes
*default*        0x0000000000000000 0xffffffffffffffff

Linker script and memory map

LOAD release/release.o
                [!provide]                          PROVIDE (__executable_start =
SEGMENT_START ("text-segment", 0x400000))
                0x00000000004000e8                  . = (SEGMENT_START ("text-
segment", 0x400000) + SIZEOF_HEADERS)

.interp
 *(.interp)

.note.gnu.build-id
 *(.note.gnu.build-id)

.hash
 *(.hash)

.gnu.hash
 *(.gnu.hash)

.dynsym
 *(.dynsym)

.dynstr
 *(.dynstr)

.gnu.version
 *(.gnu.version)

.gnu.version_d
 *(.gnu.version_d)

.gnu.version_r
 *(.gnu.version_r)

.rela.dyn       0x00000000004000e8        0x0
 *(.rela.init)
 *(.rela.text .rela.text.* .rela.gnu.linkonce.t.*)
 *(.rela.fini)
 *(.rela.rodata .rela.rodata.* .rela.gnu.linkonce.r.*)
 *(.rela.data .rela.data.* .rela.gnu.linkonce.d.*)
 *(.rela.tdata .rela.tdata.* .rela.gnu.linkonce.td.*)
 *(.rela.tbss .rela.tbss.* .rela.gnu.linkonce.tb.*)
 *(.rela.ctors)
```

```
 *(.rela.dtors)
 *(.rela.got)
 .rela.got      0x00000000004000e8        0x0 release/release.o
 *(.rela.bss .rela.bss.* .rela.gnu.linkonce.b.*)
 *(.rela.ldata .rela.ldata.* .rela.gnu.linkonce.l.*)
 *(.rela.lbss .rela.lbss.* .rela.gnu.linkonce.lb.*)
 *(.rela.lrodata .rela.lrodata.* .rela.gnu.linkonce.lr.*)
 *(.rela.ifunc)

.rela.plt       0x00000000004000e8        0x0
 *(.rela.plt)
                [!provide]                        PROVIDE (__rela_iplt_start
= .)
 *(.rela.iplt)
 .rela.iplt     0x00000000004000e8        0x0 release/release.o
                [!provide]                        PROVIDE (__rela_iplt_end = .)

.relr.dyn
 *(.relr.dyn)
                0x0000000000401000                . = ALIGN (CONSTANT
(MAXPAGESIZE))

.init
 *(SORT_NONE(.init))

.plt            0x0000000000401000        0x0
 *(.plt)
 *(.iplt)
 .iplt          0x0000000000401000        0x0 release/release.o

.plt.got
 *(.plt.got)

.plt.sec
 *(.plt.sec)

.text           0x0000000000401000       0x68
 *(.text.unlikely .text.*_unlikely .text.unlikely.*)
 *(.text.exit .text.exit.*)
 *(.text.startup .text.startup.*)
 *(.text.hot .text.hot.*)
 *(SORT_BY_NAME(.text.sorted.*))
 *(.text .stub .text.* .gnu.linkonce.t.*)
 .text          0x0000000000401000       0x68 release/release.o
                0x0000000000401000                _start
 *(.gnu.warning)

.fini
 *(SORT_NONE(.fini))
                [!provide]                        PROVIDE (__etext = .)
                [!provide]                        PROVIDE (_etext = .)
                [!provide]                        PROVIDE (etext = .)
                0x0000000000402000                . = ALIGN (CONSTANT
(MAXPAGESIZE))
                0x0000000000402000                . = SEGMENT_START ("rodata-
segment", (ALIGN (CONSTANT (MAXPAGESIZE)) + (. & (CONSTANT (MAXPAGESIZE) -
0x1))))

.rodata
 *(.rodata .rodata.* .gnu.linkonce.r.*)

.rodata1
 *(.rodata1)
```

```
.eh_frame_hdr
 *(.eh_frame_hdr)
 *(.eh_frame_entry .eh_frame_entry.*)

.eh_frame
 *(.eh_frame)
 *(.eh_frame.*)

.gcc_except_table
 *(.gcc_except_table .gcc_except_table.*)

.gnu_extab
 *(.gnu_extab*)

.exception_ranges
 *(.exception_ranges*)
                0x0000000000402000                . = DATA_SEGMENT_ALIGN
(CONSTANT (MAXPAGESIZE), CONSTANT (COMMONPAGESIZE))

.eh_frame
 *(.eh_frame)
 *(.eh_frame.*)

.gnu_extab
 *(.gnu_extab)

.gcc_except_table
 *(.gcc_except_table .gcc_except_table.*)

.exception_ranges
 *(.exception_ranges*)

.tdata          0x0000000000402000        0x0
                [!provide]                        PROVIDE (__tdata_start = .)
 *(.tdata .tdata.* .gnu.linkonce.td.*)

.tbss
 *(.tbss .tbss.* .gnu.linkonce.tb.*)
 *(.tcommon)

.preinit_array  0x0000000000402000        0x0
                [!provide]                        PROVIDE (__preinit_array_start
= .)
 *(.preinit_array)
                [!provide]                        PROVIDE (__preinit_array_end =
.)

.init_array     0x0000000000402000        0x0
                [!provide]                        PROVIDE (__init_array_start
= .)
 *(SORT_BY_INIT_PRIORITY(.init_array.*) SORT_BY_INIT_PRIORITY(.ctors.*))
 *(.init_array EXCLUDE_FILE(*crtend?.o *crtend.o *crtbegin?.o
*crtbegin.o) .ctors)
                [!provide]                        PROVIDE (__init_array_end = .)

.fini_array     0x0000000000402000        0x0
                [!provide]                        PROVIDE (__fini_array_start
= .)
 *(SORT_BY_INIT_PRIORITY(.fini_array.*) SORT_BY_INIT_PRIORITY(.dtors.*))
 *(.fini_array EXCLUDE_FILE(*crtend?.o *crtend.o *crtbegin?.o
*crtbegin.o) .dtors)
                [!provide]                        PROVIDE (__fini_array_end = .)

.ctors
```

```
 *crtbegin.o(.ctors)
 *crtbegin?.o(.ctors)
 *(EXCLUDE_FILE(*crtend?.o *crtend.o) .ctors)
 *(SORT_BY_NAME(.ctors.*))
 *(.ctors)

.dtors
 *crtbegin.o(.dtors)
 *crtbegin?.o(.dtors)
 *(EXCLUDE_FILE(*crtend?.o *crtend.o) .dtors)
 *(SORT_BY_NAME(.dtors.*))
 *(.dtors)

.jcr
 *(.jcr)

.data.rel.ro
 *(.data.rel.ro.local* .gnu.linkonce.d.rel.ro.local.*)
 *(.data.rel.ro .data.rel.ro.* .gnu.linkonce.d.rel.ro.*)

.dynamic
 *(.dynamic)

.got            0x0000000000402000        0x0
 *(.got)
 .got           0x0000000000402000        0x0 release/release.o
 *(.igot)
                0x0000000000402000                . = DATA_SEGMENT_RELRO_END (.,
(SIZEOF (.got.plt) >= 0x18)?0x18:0x0)

.got.plt        0x0000000000402000        0x0
 *(.got.plt)
 .got.plt       0x0000000000402000        0x0 release/release.o
 *(.igot.plt)
 .igot.plt      0x0000000000402000        0x0 release/release.o

.data           0x0000000000402000        0x4
 *(.data .data.* .gnu.linkonce.d.*)
 .data          0x0000000000402000        0x4 release/release.o

.data1
 *(.data1)
                0x0000000000402004                _edata = .
                [!provide]                        PROVIDE (edata = .)
                0x0000000000402004                . = .
                0x0000000000402004                __bss_start = .

.bss            0x0000000000402004        0x4
 *(.dynbss)
 *(.bss .bss.* .gnu.linkonce.b.*)
 .bss           0x0000000000402004        0x4 release/release.o
 *(COMMON)
                0x0000000000402008                . = ALIGN ((. != 0x0)?0x8:0x1)

.lbss
 *(.dynlbss)
 *(.lbss .lbss.* .gnu.linkonce.lb.*)
 *(LARGE_COMMON)
                0x0000000000402008                . = ALIGN (0x8)
                0x0000000000402008                . = SEGMENT_START ("ldata-
segment", .)

.lrodata
 *(.lrodata .lrodata.* .gnu.linkonce.lr.*)
```

```
.ldata          0x0000000000404008        0x0
 *(.ldata .ldata.* .gnu.linkonce.l.*)
                0x0000000000404008                . = ALIGN ((. != 0x0)?0x8:0x1)
                0x0000000000404008                . = ALIGN (0x8)
                0x0000000000402008                _end = .
                [!provide]                        PROVIDE (end = .)
                0x0000000000404008                . = DATA_SEGMENT_END (.)

.stab
 *(.stab)

.stabstr
 *(.stabstr)

.stab.excl
 *(.stab.excl)

.stab.exclstr
 *(.stab.exclstr)

.stab.index
 *(.stab.index)

.stab.indexstr
 *(.stab.indexstr)

.comment
 *(.comment)

.gnu.build.attributes
 *(.gnu.build.attributes .gnu.build.attributes.*)

.debug
 *(.debug)

.line
 *(.line)

.debug_srcinfo
 *(.debug_srcinfo)

.debug_sfnames
 *(.debug_sfnames)

.debug_aranges
 *(.debug_aranges)

.debug_pubnames
 *(.debug_pubnames)

.debug_info
 *(.debug_info .gnu.linkonce.wi.*)

.debug_abbrev
 *(.debug_abbrev)

.debug_line
 *(.debug_line .debug_line.* .debug_line_end)

.debug_frame
 *(.debug_frame)

.debug_str
```

```
 *(.debug_str)

.debug_loc
 *(.debug_loc)

.debug_macinfo
 *(.debug_macinfo)

.debug_weaknames
 *(.debug_weaknames)

.debug_funcnames
 *(.debug_funcnames)

.debug_typenames
 *(.debug_typenames)

.debug_varnames
 *(.debug_varnames)

.debug_pubtypes
 *(.debug_pubtypes)

.debug_ranges
 *(.debug_ranges)

.debug_addr
 *(.debug_addr)

.debug_line_str
 *(.debug_line_str)

.debug_loclists
 *(.debug_loclists)

.debug_macro
 *(.debug_macro)

.debug_names
 *(.debug_names)

.debug_rnglists
 *(.debug_rnglists)

.debug_str_offsets
 *(.debug_str_offsets)

.debug_sup
 *(.debug_sup)

.gnu.attributes
 *(.gnu.attributes)

/DISCARD/
 *(.note.GNU-stack)
 *(.gnu_debuglink)
 *(.gnu.lto_*)
OUTPUT(release/release.out elf64-x86-64)
```

Схема функціонування програми

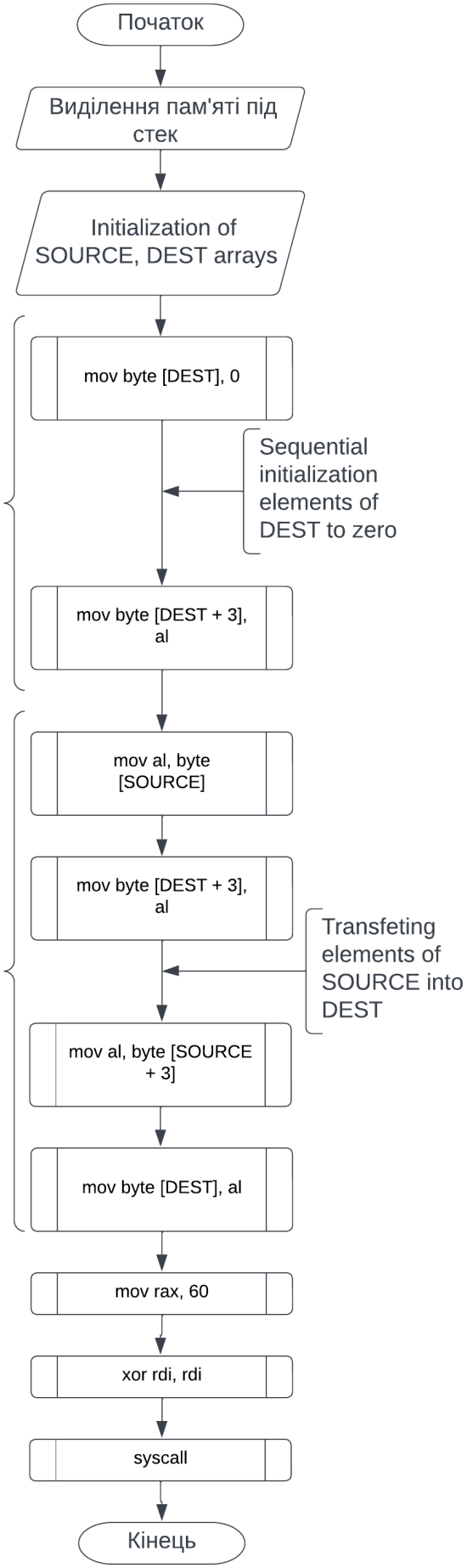

Вікно DUMP

До виконання

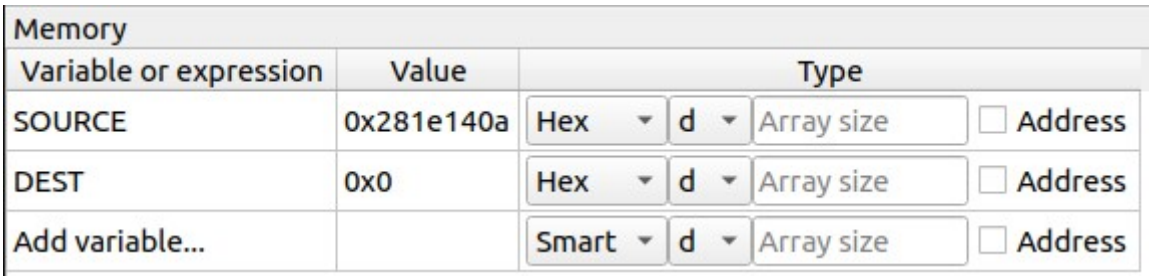

Після

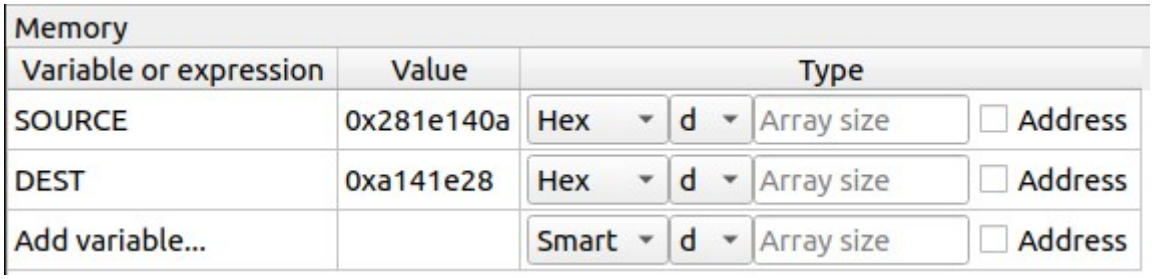

Висновок:

1. У IDE SASM було створено файл типу .asm

2. Скомпілював програму, включивши потрібні опції для налагоджувача та створення:

nasm -felf64 release/release.asm

файлу лістингу типу .lst.

nasm -felf64 -l release/release.lst release/release.asm

3. Ознайомився зі структурою файлу .lst. Розглянув структури машинних команд.

4. Після усунення помилок, скомпонував .obj-файл програми, включивши опції для

налагодження та створення .map-файлу.

ld -M -o release/release.out release/release.o > release/release.map

5. Відкрив файл карти памяті (.map-файл) та подивився на адреси початку та кінця

всіх сегментів програми.

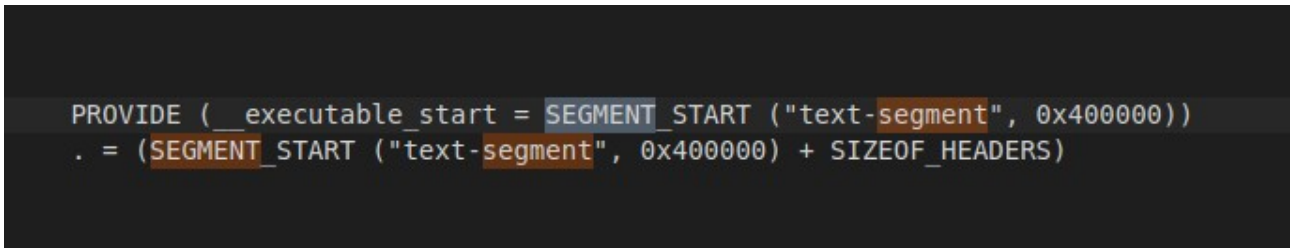

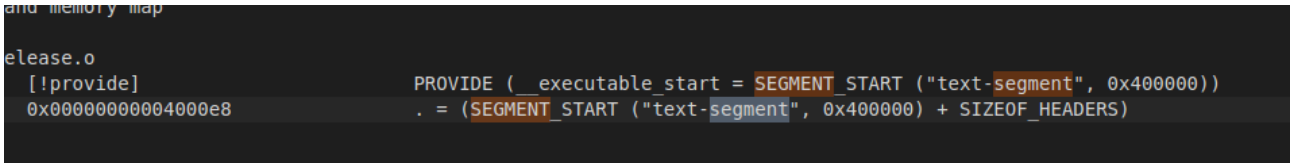

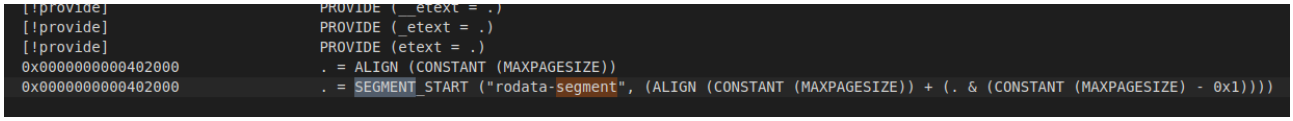

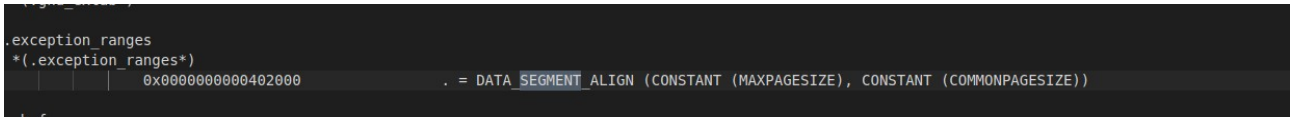

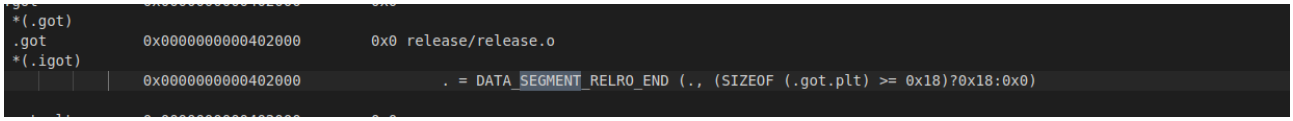

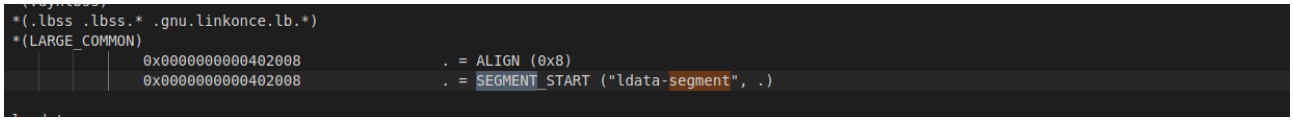

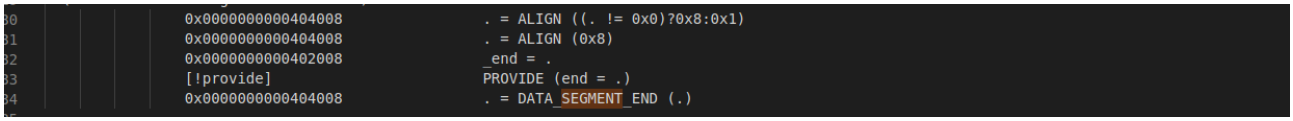

6. Завантажив програму налагоджувача td.exe та мій одержаний .exe-файл програми.

7. У вікні CPU у полі DUMP подивився на початкову адресу сегмента даних. В

сегменті даниз знайшов масиви SOURCE та DEST. Дані у масиві SOURCE подаються

у шістнадцятковій системі.

8. У покроковому режимі за допомогою клавіші F7 виконав програму. Програма

коректно виконує поставлену задачу.